

Önmagunk és egymás biztonságáért, valamint lakókörnyezetünk védelméért I.

A biztonság az emberi lét egyik alapszükséglete. „Mindenkinek joga van a szabadságra és a személyi biztonságra” (1950. évi Római Egyezmény).

A közbiztonság a biztonság része, olyan jogilag szabályozott (köz)állapot, amely az állampolgárok élet- és vagyónbiztonságát hivatott biztosítani. Ez lényegében egy kollektív társadalmi termék, amely az egyének és a közösségek tevékenységéből, az állami szervek hatósági intézkedéseiből, a polgárok önvédelmi képességeiből és a vállalkozói piac nyújtotta szolgáltatások együtteséből alakul ki.

A közbiztonság mindenki számára az élet- és vagyónbiztonságot jelenti, mely kihat mindennapi életminőségünkre. Ha ebben a könnyen sérthető állapotban csak a legkisebb negatív változás is keletkezik, akkor az adott lakókörnyezet érzékenyen reagál. A bűnözés azt fenyegeti, ami mindannyiunknak a legdrágább: életünket, egészségünket, értékeinket, biztonságunkat.

A bűnözés, amely veszélyezteti a közbiztonságunkat, a társadalom „betegsége”. Végleg megszüntetni nem lehet, de törekedni kell társadalom számára elviselhető, minél alacsonyabb szinten történő tartására. Ezt két módon lehet elérni. Egyrészt a bűnüldözéssel, (a már megtörtént bűnügyek felderítésével, és az elkövetők megbüntetésével, ami visszatartó erő lehet), másrészt a prevencióval, a bűnmegelőzéssel. A közbiztonság és a bűnmegelőzés fogalma szétválaszthatatlan, mivel közbiztonság nem képzelhető el bűnmegelőzés nélkül, és a megelőzőtt bűncselekmények fokozzák a közbiztonság érzését.

A lakosság önvédelmi szerveződésének szélesítése érdekében és a lakosság önvédelmi felkészítésében, pl. a polgárőrség működésén kívül, szükség van a lakosság összefogására is, amellyel ki lehet alakítani egyfajta bűnmegelőzési védőhálót is. A bűnmegelőzés mindannyiunk közös érdeke és ebben a lakossági összefogás felbecsülhetetlen segítség. Felismerve ezt a szükségszerűséget és tényt a közbiztonság fokozása érdekében önkéntes és önszerveződő civil szervezetek és csoportok is kialakultak.

A rendszerváltás után dr. Kopácsi Sándor nyugállományú rendőr altábornagy kanadai emigrációjából hazatérve hozzákezdett a polgárőrség szervezéséhez, valamint az akkor már Kanadában és Nagy-Britanniában jól bevált civil bűnmegelőzési program, a Neighbourhood Watch (NW – a Szomszéd Figyel) hazai adaptációjaként a Szomszédok Egymásért Mozgalom (SZEM) magyarországi elterjesztéséhez is. Külföldön számos település határában tábla vagy ablakokra, ajtókra ragasztott matrica hirdeti, hogy a területet az NW ("Neighbourhood Watch") a "Szomszédok Egymásért" civil védelmi szervezet védi. Ennek lényege: az egymás szomszédságában lakók az átlagosnál sokkal jobban figyelnek, vigyáznak egymás értékeire és közvetlen lakókörnyezetükre, felelősséget éreznek saját és mások élet- és vagyónbiztonsága iránt. *Az ebben résztvevőknek nem feltétlenül az a feladatuk, hogy bűnelkövetőt fogjanak el, vagy szakszerű orvosi ellátást nyújtsanak, hanem az elsődleges és azonnali segítségnyújtást biztosítsák a rászorulóknak, illetve értesítsék a szükséges hatóságot.*

Az ilyen közös tevékenység célja és eredménye:

- Helyi szinten csökkenteni a bűnözést lehetővé tevő okokat és körülményeket, tevékenyen segíteni az áldozattá válás megelőzését.
- Kialakítani az egymást támogató közösségi szellemet, így mindenki hozzájárulhat a saját tulajdonának védelméhez, kölcsönös együttműködésen és párbeszédén keresztül.

- Nemcsak bűncselekmény, de más események (baleset, rosszullet, tűz stb.) esetén is tudjanak segítséget nyújtani egymásnak.

Statisztikailag bizonyított, hogy ezeket a "biztonsági körzeteket" (utca- és településrészeket), városnegyedeket az átlagbűnözők elkerülik. A bűn megelőzésének terepén természetesen mindez egyidejű cselekvést jelent, hiszen sajnos kénytelenek vagyunk abból kiindulni, hogy nincs "veszélytelen", "bűnmentes" terület. Tudomásul kell venni a legfontosabbat; hogy környezetünk védelmének érdekében mi magunk tudnánk a legtöbbet tenni. A rendőrségnek alapvetően bűnüldözési feladatai vannak. A polgárok széles rétegeit érintő, ún. statikus bűnmegelőzési tevékenység, azaz a közvetlen lakókörnyezeti figyelő, jelző szolgálat hiánycikk. Egy-egy lakást lehet többé vagy kevésbé biztonságosan zárni, de a betörést, a lakásokban élő emberek megtámadásának veszélyét akkor lehet hatékonyan megelőzni, ha a rossz szándékkal érkezők még a kiszemelt hely környezetében sem érezhetik magukat "biztonságban". Érezniük kell a figyelő szemek jelenlétét, és ezt a tudukra is kell adni! Hazánkban is elkezdődött - elsősorban a fővárosban, de több megyében (Pest, Nógrád, Zala) – a SZEM szervezetek, fejlett nyugati államokban már régóta jól működő minták alapján történő megszervezése. Persze az elméletet a magyar gyakorlatba kell átültetni. Elérendő cél, hogy a polgár biztonsága érdekében ne kiszolgáltatott állampolgár, hanem elsősorban lakókörnyezetében aktív részese legyen a saját érdekeit szolgáló bűnmegelőző munkának. A tevékenység alapvető eleme az, hogy nem kíván semminemű életvitel változtatást a résztvevőktől, de feltételezi - sőt elvárja - az alapvető emberi normák betartását, hiszen az egymást segítő közösségi környezet biztonságának ez az alapja, egyfajta közérzeti, lakókörnyezeti biztonságot nyújt.

Önmagunk és egymás biztonságáért, valamint lakókörnyezetünk védelméért II.

A bűnözés társadalmi tömegjelenség. Nem szüntethető meg, újabb és újabb formái jelennek meg, különböző veszélyeket hordozva magukban. Ennek megfékezésében a közösség segítségére, részvételére is szüksége van a bűnüldöző szerveknek. Alapvetően a bűnt megelőzni ott lehet, ahol megvalósulhat, és azok előzhetik meg, akiket fenyeget. Mindannyiunk bármelyik pillanatban, bármely bűncselekménynek lehet sértettje, áldozata. Sajnos a közösség méretétől függetlenül bekövetkezhet, hogy potenciális célpontjaivá válunk a bűnözőknek. Könnyű, ám botor dolog feltételezni azt, hogy velünk ilyesmi nem történhet meg. Ám odafigyeléssel, egymás segítségével megelőzhetjük a bűncselekményeket vagy annak számszerű növekedését, azaz mindnyájunknak szerepet kell vállalnunk az aktív bűnmegelőzésben. Sem a rendőrök, sem a polgárőrök nem fordíthatják teljes figyelmüket a kisebb lakóközösségekre a biztonság megteremtésében, fenntartásában, ezért indokolt a lakosság szinte minden egyes tagjának aktív részvétele. Ebben a tevékenységben már részben sokan részt veszünk, tudunkon kívül is. Amikor például lakókörnyezetünkben megkérdezzük valakit, akit még nem láttunk arra járni, hogy kit keres. Vagy elutazás előtt megbeszéljük a szomszédokkal, hogy figyeljenek a házra, míg nem tartózkodunk otthon.

A 2003-ban megalkotott Társadalmi Bűnmegelőzés Nemzeti Stratégiája, és annak megvalósítását szolgáló kormányzati cselekvési program csak az önkormányzatok közreműködésével válhat a helyi társadalompolitika integrált és hathatós részévé.

A Stratégia három fő szakmai cél megvalósítását tűzte ki:

1. a bűncselekményeket előidéző okok hatásának mérséklését;
2. a sértetté válás veszélyének csökkentését; és
3. a bűnalkalmak számának redukálását.

A Stratégia főbb területei:

- A gyermek- és fiatalkori bűnözés megelőzése, csökkentése
- A városok (települések) biztonságának fokozása
- A családon belüli erőszak megelőzése
- Az áldozattá válás megelőzése, áldozat segítés, az áldozat kompenzációja
- A bűnismétlés megelőzése

A társadalmi bűnmegelőzés eszközzrendszere képes arra, hogy a Stratégia célkitűzéseinek megvalósítása érdekében, a közbiztonság fenntartásával és fokozásával növelje a társadalom önvédelmi képességét. A társadalmi bűnmegelőzési eszme alapelve a társadalom hagyományos közösségeiben meglévő szolidaritás támogatása, az alulról induló, összefogáson alapuló kezdeményezések felkarolása. A közösségi bűnmegelőzés szakmai törekvései közé tartozik még a társadalmi befogadás és a tolerancia erősítése, a különböző előítéletek elleni fellépés és a diszkrimináció minden formája elleni következetes küzdelem.

A bűnözés területileg eltérő kihívásaira csak helyi közügyként megfogalmazott bűnmegelőzési stratégiával és taktikával lehet eredményesen reagálni. Az önkormányzat, mint a helyi közigazgatás irányítója, és mint testület, elősegítheti és koordinálhatja a helyi bűnmegelőzést.

Az osztálytársadalmi bűnmegelőzés csak akkor teljes, ha a helyi és a tágabb közösség is részt vállal benne, ha a célok elérése érdekében számítani lehet minden olyan érintett és érdekelt

személy és szervezet közreműködésére, amelyek a társadalom önvédelmi képességének javítása érdekében cselekedni tudnak, vagy akarnak.

A problémakör tárgyalása során elengedhetetlen, hogy egy fontos kérdéskörrel ne ismerkedjünk meg. A kriminológiának van egy speciális szakterülete, amelyik többek között az áldozattá válás folyamatát is vizsgálja, a viktimológia (magyarul áldozattan; a bűncselekmények áldozataival foglalkozó tudományág). A sértett a viselkedésével ugyanis gyakran elősegíti, hogy vagyonellenes vagy erőszakos bűncselekmények áldozatává váljon.

Figyelemreméltók az elkövető és az áldozat közötti viszonyt jelző adatok is: az összes bűncselekmény 20 %-a rokonok, 20-22 %-a ismerősök és 52-56 %-a idegenek között történik. Még meglepőbb, ha a bűncselekmény jellege szerinti arányt nézzük: az erőszakos bűncselekmények nagy része rokon vagy ismerős ellen, míg a vagyon elleni bűncselekmények nagy része idegenek ellen irányul. Például az emberölések 56 %-át rokon, 32 %-át ismerős követi el, csak 12 %-ának elkövetője idegen az áldozat számára. A testi sértésnél az arányok hasonlóak: 31 %-át rokon, 44 %-át ismerős, 25 %-át idegen személy követi el. A lopás esetében viszont éppen fordított: csak 5 %-ában rokon, 21 %-ában ismerős és 74 %-ában idegen az áldozat az elkövető számára.

Ha valaki bűncselekmény áldozatává válik, testileg-lelkileg megviselheti, még akkor is, ha nem saját személye, testi épsége, hanem csak tulajdona, vagyona ellen irányult a támadás. Előfordult például, hogy valaki egy utcai támadás következtében lett pánikbeteg, sőt az is, hogy noha személyesen őt nem érte sérelem, mégis hosszú időre elvesztette a lelki nyugalmát, egyensúlyát egy lakásbetörés miatt. Ebben az esetben az illető úgy érezte, egyéni szférája csorbult, lett bepiszkolva a behatolás során.

Bűnmegelőzési szakkönyvek a bűncselekmények áldozatainak fő csoportjai közül először a "gyengéket" nevezik meg: a fiatalokat, a nőket, az időseket, az értelmi fogyatékosokat, az egyéb mentális zavarban szenvedőket (például a szenvedélybetegeket) sorolják ide. A bevándorlók és a kisebbséghez tartozók is - tájékozatlanságuk és társadalmi helyzetük miatt - könnyebben eshetnek áldozatul. A depressziósok a gyenge önvédelmi ösztönük miatt válhatnak áldozattá, míg a kapzsiak, a szemérmetlenek, a magányosak, a kiábrándultak és a zsarnokok maguk idézik elő viselkedésükkel azt a helyzetet, amely ellenük fordítható. De emellett napjainkban még a mozgáskorlátozottak, a külföldiek, illetve egzisztenciális bizonytalanságuk és kiszolgáltatottságuk miatt a hajléktalanok, a prostituáltak is a veszélyeztetettek közé sorolhatók. A foglalkozásuk miatt számítanak veszélyeztetetteknek a postások, pénzszállítók, pénzintézeti dolgozók.

Önmagunk és egymás biztonságáért, valamint lakókörnyezetünk védelméért III.

Mindenki válhat áldozattá, aki "helyzetbe hozza" a bűnözőket, megkönnyíti a dolgukat. Amikor például egy idős asszony gyűrűkkel, karkötőkkel, aranylánccal felékszerezve egyedül sétálgat, vagy amikor egy vendéglátóhelyen iddógáló férfi tömött pénztárcájából vesz elő egy bankjegyet fizetéskor, vagy például amikor egy fiatal nő kihívó ruhában indul neki az éjszakának - ezek jellegzetes, visszatérő esetei a rablásokat, vagy nemi erőszakot rögzítő rendőrségi jegyzőkönyveknek. A legalapvetőbb, általánosan ismert elővigyázatossági szabályokat sokszor halljuk, unalomig ismerjük is azokat, de korántsem tartjuk be. Pedig ezeket a gyerekeinkkel, szeretteinkkel is meg kellene ismertetni, és mindenkivel el kellene sajátíttatni, akit féltünk.

Ehhez kapcsolódóan, előljáróban rögtön össze is gyűjtöttem néhány, mindennapi helyzetben alkalmazható jó tanácsot:

- Bevásárláskor ne kézben, főleg ne a szatyruk, nyitott táskánk tetején tartsuk a pénztárcánkat, mert onnan észrevétlenül kirántható, kiemelhető.
- Soha ne mutogassuk, mennyi pénz van nálunk! Nem is érdemes sokkal több pénzt magunkkal vinni, mint amennyire várhatóan szükségünk lesz.
- Iratainkat, például személyi igazolványunkat, társadalombiztosítási kártyánkat lehetőleg ne a pénztárcánkban tartsuk: ha netán mégis sikerül meglopnia egy zsebtolvajnak, éppen elég kár a pénz elvesztése, nem szükséges emellé még az a trauma, az a sok utánajárás és kellemetlenség, amivel az iratok pótlása jár. Bankkártyánkkal soha ne legyen egy helyen a PIN-kód, viszont nem árt ismerni azt a telefonszámot, ahol az elvesztés után azonnal le lehet tiltatni azt.
- Amennyiben hazafelé menet azt tapasztaljuk, hogy valaki követ bennünket, ha lehet, ne menjünk tovább egyedül, hanem keressünk egy népesebb helyet, üzlet, postát, buszmegállót, amíg az illető fel nem adja! Ne lépünk be a liftbe se gyanús külsejű vagy viselkedésű idegen személlyel együtt!
- Késő éjjel, néptelen utcákon lehetőleg ne közlekedjünk egyedül. Ha mégis elkerülhetetlen, akkor jól megvilágított és forgalmas útvonalat válasszunk, és célirányosan, sietős, határozott léptekkel haladjunk.

Hogy lakásunk is betölthesse a védő szerepet, nem árt otthonunkban is néhány elővigyázatossági intézkedést betartani. Biztonsági szakemberek az egyedül élőknek az ajtónyitáskor a biztonsági lánc használatát ajánlják. Sajnos gyakran fordul elő ugyanis, hogy lakásbetöréseket úgy készítenek elő, vagy lopáshoz úgy teremtenek alkalmat, hogy például rosszul néző színlelve, valakit keresve, vagy gázóra-leolvasónak, önkormányzati dolgozónak, közvélemény-kutató cég munkatársának, alkalmi árusnak mondva magukat jutnak be a bűnözők a lakásba. Egyik trükknek sem szabad bedőlni: ezek az ügyek mind elintézhetőek résznyire nyitott ajtón keresztül is, anélkül, hogy beengednénk az illetőt a lakásba. Az ismeretlen, de önmagát hivatalos személynek mondott látogatótól – még az ajtónyitás előtt – minden esetben kérjük el igazolványukat, vagy megbízólevelüket. Éjszaka, nyugovóra térve is célszerű az ajtót a biztonsági zárral bezárni. Hiába vannak otthon a lakók: nemegyszer előfordult már, hogy az alvók mellett csendben mozogva a betörők a tulajdonosok jelenlétében fosztották meg őket értékeiktől.

Utcai támadás esetén a helyzetfelismerés és a lélekjelenlét segíthet a legtöbbet. A közvetlen, testközelű támadást célszerű a lehetőségek szerint elkerülni, nem kell feltétlenül szembeszállni a támadóval. Akit támadás ér, kiabáljon, hívjon segítséget! Ha csak lehet, a legjobb elfutni, olyan helyre, ahol több ember is van: metróba, boltba. Ha erre nincs lehetőség, próbáljuk meg

a támadó figyelmét lekötni, illetve elterelni valamivel, és célszerű beszélni hozzá. Egyes nyugati országokban, ahol még rosszabb a közbiztonság, a járókelők ún. "rablási minimumot" hordanak maguknál: ez a minimális kézpénzösszeg segíthet, hogy ne a rablóban a sikertelenség, a csalódás agresszivitást ébresszen. A legfontosabb tanács: mindent meg kell tenni a támadó agresszivitásának elkerülésére, hiszen nincs olyan érték, ami felérne az ember életével! Ha nincs más lehetőség, és mégis szembe kell szállni a támadóval (feltéve, hogy a támadó egyedül van és fegyvertelen), akkor főleg a meglepetés hozhat sikert. Hitesse el a megtámadott, hogy gyenge, éreztesse a támadó fölényét, hogy ezzel is elaltassa az éberségét. Váratlan helyzetet teremthet például a támadó által követelt tárgy (lánc, gyűrű, óra, pénztárca, stb.) leejtése: vagy a rabló hajol le érte, és így átmenetileg védtelen lesz, vagy a megtámadott tehet úgy, mintha fel akarná venni a leesett tárgyat, és így esetleg kiránthatja a támadó lábát. Mindenképpen megfontolandó azonban annak az önvédelmet oktató szakemberek jótanácsa, akik arra figyelmeztetnek, hogy alapvető önvédelmi ismertek nélkül kicsi az esély a sikerre, és a bátorság nem egyenlő az esztelen kockázatvállalással. Ez érvényes sajnos, az egyre gyakrabban előforduló pénzügyi, fegyveres rablásokra is, amelyekbe bárki belekeveredhet. Ilyen helyzetben nem célszerű senkinek sem civilként ellenállást tanúsítania: nem tehet okosabbat, mint hogy engedelmeskedik a felszólításnak.

Önmagunk és egymás biztonságáért, valamint lakókörnyezetünk védelméért IV.

Gyermek- és Ifjúságvédelem

A család a társadalom alapegysége. Minden állam elsődleges célja a család normális működésének megőrzése, mert diszfunkcionalitása a társadalom egészét veszélyezteti. Az erőszakos légkör, a fenyegetés, a fizikai, lelki és szexuális bántalmazás sok család széteséséhez, családtagok kiválásához, a társadalmi normák veszélyeztetéséhez vezetnek. A szülőknek már kicsi korban el kell kezdeni a gyermekek biztonságos utcai közlekedésre való nevelését. Magyarazzuk el, mit miért teszünk (pl.: gyalogos átkelőhelyen piros lámpa zöldre vált). Ahol nincs járda, ott mindig a forgalommal szemben közlekedjen. Mielőtt önállóan kezd el közlekedni, mutassuk meg a biztonságos útvonalakat. Ha tömegközlekedési eszközt kell igénybe venni, tanítsa meg a biztonságos várakozásra, fel- és leszállásra. Ha a játszótér környékén gyanús kinézetű ember csavarog, hívjuk el, és magyarázzuk meg, miért nem kívánatos ott maradni. Mikor már elég nagy ahhoz, hogy egyedül közlekedjen, azt is tudni fogja, hogy ne maradjon ott, ahol valami nem látszik rendben lévőnek. Meg kell beszélni vele, mit tegyen, ha úgy érzi, követik. Változtasson irányt, menjen be egy ismerős vagy forgalmas üzletbe, ha szükséges, kérjen segítséget. Ha valaki megragadja, sikítson, rugdosson. Próbáljon minél erősebben az őt tartó kézbe harapni, így a fájdalomtól a fogás meglazulhat annyira, hogy el tudjon szaladni. A gyermeknek tudnia kell, hogy a rendőrökhöz mindig fordulhat segítségért. Meg kell tanítani, ha eltéved, kihez fordulhat segítségért (rendőr, polgárőr). Már kicsi korban tanítsuk meg a nevét, címét, a telefonszámot, ahol a szülő elérhető, hogy ilyen esetben segíteni tudjanak neki. Ha a gyermek egyedül tartózkodik a házban, lakásban, soha ne nyisson ajtót idegennek, kérje meg, hogy jöjjön vissza később, amikor a szülők már otthon tartózkodnak, de konkrét időpontot ne közöljön. Telefonhívás esetén az idegennel ne közölje, hogy rajta kívül tartózkodik-e még valaki a lakásban, mondja azt, hogy most a szülei nem érnek rá, hívja őket később. A tíz évnél fiatalabb gyermeket nyilvános helyen ne hagyjuk egyedül mosdóba menni. Komoly gondot okozhatalaközösségben a 14-18 év közötti korosztály kezelése. Az unalom, egy-egy rosszul megválasztott barát, társaság, a felnőttekkel szembeni dac olykor szinte megoldhatatlannak látszó feladat elé állítja a szülőket, a környezetet (pl.: mások nyugalma zavaró zenehallgatás, járdán, játszótéren való száguldozás kerékpárral, dohányzás, italozás, kábítószer-fogyasztás, kisebb lopások, akkor is, ha erre nincs szüksége, stb.).

Amire fokozottan figyelni kell:

- szokásos magatartás hirtelen megváltozik,
- igazolatlan hiányzások az iskolából, csavargás,
- tanulmányi eredmény indokolatlan romlása,
- környezetében történetek nem érdeklik.

Hogyan lehet a káros folyamatokat megelőzni:

Mindenekelőtt szenteljünk nagyobb figyelmet a környezetünkben élő fiataloknak. A szülő beszélje meg gyermekével a számára jelentéktelennek tűnő problémákat is. A bizalom, a jó kapcsolat a legjobb védekezés. Értessük meg a gyermekkel, hogy nem akkor válnak felnőtté, ha viselkedésük, magatartásuk miatt szembekerülnek környezetükkel. Próbáljanak meg olyan szabadidős tevékenységeket célként kitűzni a fiatalok elé, amelyek számukra is jelentőséggel bírnak.

Bűnmegelőzés

A bűnmegelőzés kulcsa a lakóhelyi közösség együttműködése, amely akadályozza a bűnözést, és segíti a bűncselekmények felderítését. Mire figyeljünk:

Gyanús körülmények

- látszólag céltalanul őgyelgő idegenek
- házakba becsengető, ablakokon beleső, különböző ürüggyekkel bekéredzkező személyek (legyünk egészségesen bizalmatlanok a házalókkal, utcai árusokkal)
- más házában, kertjében tartózkodó idegenek
- az utcán feltűnően lassan, többször elhaladó gépkocsi
- gépkocsik ajtaját felnyitni megpróbáló idegenek

- hangoskodó, közterületen rongáló személyek
- járókelőket molesztáló személyek
- gyermekintézményeknél, sportpályákon, játszótereken a gyerekekkel beszédbe elegyedő gyanús személyek

Észlelt jogsértések

- élet- és testi épség elleni bűncselekmények, verekedés, garázdaság, testi sértés
- rongálás, vandalizmus
- lopás, betörés, rablás
- gépkocsi feltörés
- gyermekek molesztálása
- baleset
- drogterjesztés

Észlelt jogsértések esetén az ingyenes általános segélyhívó **(112)** vagy a rendőrség ingyenes segélykérő **(107)** telefonszámát lehet hívni. Semmiképp nem ajánlatos egyedül, közvetlenül beavatkozni. Lehetőség szerint maradjon a helyszínen, kísérje figyelemmel az eseményeket az intézkedők helyszínre érkezéséig, igény szerint segítse őket. Nagy segítség, ha pontos, részletes, határozott leírást tudunk adni a gyanús személyről, gépjárműről.

Gyanús személy leírása:

Neme, kora, magassága, súlya, bőrszíne, arc részletek - szemek színe, formája, szemöldök alakja, színe, száj és ajkak, fül, orr nagysága és alakja, ráncok, telt, normál vagy beesett, bajusz, szakáll-, hajviselet, hajszín, nyak, ádámcsutka, ruházat.

Különleges ismertetőjelek:

tetoválás, sebhelyek, különleges járás, sérült vagy hiányos testrész, beszéd.

Mit mondott a gyanús személy?

A nála látott eszköz, egyéb jellegzetes tárgy (pl. fegyver) leírása.

Gyanús gépjármű leírása:

Szín, gyártmány, modell, rendszám vagy annak hiánya, kocsiszekrény típusa (zárt, nyitott, limuzin, kombi, cabrio, egyéb), sérülés, rozsdafolt, antenna, matricák, különleges jelzések, kabalák, kerékdíszlámpa, menetirány, vezető (nő vagy férfi), a benne ülők létszáma.

Önmagunk és egymás biztonságáért, valamint lakókörnyezetünk védelméért V.

SZEMÉLY- ÉS VAGYONVÉDELEM

A tapasztalatok azt mutatják, hogy a bűncselekményektől való jogos félelem ellenére a tulajdonosok részéről nem történik meg a megfelelő védekezés. A vagyon elleni bűncselekmények egy része a sértettek könnyelműségével, felelőttségével magyarázható, melyek megelőző intézkedésekkel, egymásra való kölcsönös odafigyeléssel, fokozott védekezéssel megelőzhető lett volna.

Személyünk, otthonunk, vagyontárgyaink védelméről elsősorban önmagunknak kell gondoskodnunk! A gondosság, óvatosság egészséges gyanakvás az Ön biztonságát szolgálja!

A kiszemelt vagyontárgyak megszerzéséért az elkövetők a legkülönbözőbb módszereket és eszközöket használják, és nem riadnak vissza az erőszakos megoldásoktól sem. A könnyű zsákmányszerzés reményében egyre inkább a nőket és idősebbeket választják célpontjaiknak.

A rablások módszereiben az erőszakos útonálló jellegű elkövetés, valamint a hirtelen erőszakkal leszakított táskákkal történő gyors elfutás kerültek előtérbe. Az elkövetés helye általában a kihalt utca, vagy kevésbé kivilágított közterület.

A zseblobásokat a nap szinte minden szakában, kiemelten zsúfolt helyeken, tömegközlekedési eszközökön, buszmegállóknak követik el. Sok esetben a zsebtolvajok csoportosan tevékenykednek, ami nehezíti tettenérésüket.

Nem elhanyagolható a lakásokban - a sértettek otthon tartózkodásával egy időben - elkövetett besurranásos vagy trükkös lopások száma sem.

Az elkövetők az idősek jóhiszeműségét, segítőkészségét kihasználva - a legkülönbözőbb meghökkenítő ürüggyel - próbálnak bejutni a lakásokba. A házalók lakásba történő beengedése, áruik felkínálása, vagy egy pohár víz elfogyasztása után döbbenetesen vehetik észre, hogy értéktárgyaik hiányoznak.

Az előbbieken említett bűncselekmények közös jellemzője, hogy az elkövető a vagyontárgy megszerzése érdekében a leendő sértettel valamilyen módon közvetlen „személyes” kapcsolatba kerül, így az áldozat élete, testi épsége is veszélybe kerülhet.

Annak érdekében, hogy Ön ne váljon a fent leírt bűncselekmények áldozatává, kérjük, fogadja meg tanácsainkat!

- sétálás esetén kerülje az elhagyott, ki nem világított helyeket, sétáljon a bejáratoktól, bemélyedésektől távol,
- ne rövidítse le az útját, ha gondozatlan, elhagyatott területen vagy bokros, erdős részen kell keresztülhaladnia,
- ha gyanakszik arra, hogy követik, menjen a legközelebbi házhoz, üzlethez és kérjen segítséget,
- bevásárláskor soha ne hagyja őrizetlenül más boltban vásárolt csomagjait,
- nagyobb bevásárlásait ne egyedül intézze,
- pénztárcáját mindig úgy helyezze el, hogy ne lehessen hozzáférni,
- mielőtt beül kocsiába, győződjön meg arról, hogy senki sem tartózkodik az utastérben,
- ha a felvonót akarja használni, ne lépjen be a fülkébe, ha gyanús személyek tartózkodnak bent, inkább várja meg a következő lehetőséget. Ha a felvonóban megtámadják, használja a „vészjelző” gombot,
- ha arra gyanakszik, hogy lakásában, házában valaki tartózkodik, amikor Ön hazaért, ne lépjen be, távozzon és hívjon segítséget,
- ha Ön családi házában lakik, a kaput és az ajtót akkor is tartsa zárva, ha otthon tartózkodik,
- névtábláján ne szerepeljen, hogy Ön egyedülálló hölgy,
- ne nyisson ajtót bárkinek,

- szereljen fel nagy látószögű kémlelő ablakot, vagy kamerát lakására és használja is azt,
- házalókat ne engedjen be lakásába,
- ha Ön számára ismeretlen díjbeszedő a lakásában lévő mérőórát akarja leolvasni, kérje el igazolványát, megbízólevelét és ellenőrizze azt telefonon a szolgáltatónál, addig a díjbeszedő a lakáson kívül tartózkodjon,
- ha valaki veszélyhelyzetre hivatkozva telefonálni szeretne Öntől, kérje meg, hogy várakozzék a lakáson kívül, míg Ön telefonál,
- ha leselkedő embereket, csavargókat lát a környéken, értesítse a rendőrséget, vagy a polgárőröket.

Már szinte mindenki számára közhelynek tűnik, hogy míg távol vannak, otthonuktól betörhetnek a lakásba, értékeik betörők, tolvajon célpontjává válhatnak, sőt akkor is, ha otthon tartózkodnak. Tény, - melyet a statisztikai adatok is alátámasztanak -, hogy az utóbbi időben megnövekedett a betöréses lopások száma.

Nem szabad elfelejtenünk azonban, mint már ezt az előzőekben említettük, hogy a betöréses lopások minimális anyagi ráfordítással, saját és egymás értékeire történő nagyobb odafigyeléssel részben megelőzhetőek.

Érdemes megfogadni az alábbi tanácsokat annak érdekében, hogy Ön ne váljon betörés áldozatává:

- ha Ön távozik a lakásából, ne hagyjon az ajtón üzenetet, hogy előreláthatólag mikor érkezik vissza,
- a lakásból való eltávozása és hazaérkezése lehetőség szerint ne legyen kiszámítható,
- minél kevesebb embernek mondja el utazásának, távollétének időtartamát, annál kisebb az esélye, hogy egy potenciális elkövető is megtudja,
- ha több napra utazik el, ezt jelezze közvetlen szomszédjainak, polgárőröknek, gondoskodjon arról, hogy valaki rendszeresen ürítse postaládáját, esetleg kérjen postafiókot a postán. Ha ismerős, rokon segítségét kéri, ezt közölje a szomszédokkal, ha lehet, előzetesen mutassa be az illetőt,
- ha ismeretlen személlyel beszél telefonon, ne adjon ki az Ön személyére vonatkozó tájékoztatást,
- ha üzenetrögzítője automatikusan válaszoló készülék, ne azt közölje, hogy „pillanatnyilag senki sincs itthon”, hanem „jelenleg nem tudok rendelkezésére állni”,
- ha mégis megtörtént a bűncselekmény, akkor rendrakás helyett, - mivel értékes nyomokat semmisíthetnek meg - kérjék meg szomszédjaikat a rendőrség értesítésére.

Önmagunk és egymás biztonságáért, valamint lakókörnyezetünk védelméért VI.

LAKÓINGATLAN-BETÖRÉS ELLENI VÉDEKEZÉS LEHETŐSÉGEI

Lakások, családi, hétvégi házak, nyaralók, mind potenciális célpontjai a bűnözőknek.

Sajnos a házakban felszerelt nyílászárók minősége biztonsági szempontból igen sok kívánnivalót hagy maga után, megerősítés nélkül még biztonsági zár felszerelése esetén is könnyen betörhető. Legcsekélyebb ráfordítást a keresztpánt felszerelése igényel, ami nem jár nagy munkával, a betörő dolgát pedig már jelentősen megnehezíti.

Az ajtó-, ablakkeret falba erősítésével szintén meg lehet növelni a nyílászárók szilárdságát. A kereskedelmi forgalomban kaphatóak olyan biztonsági zárlemezek, amiket viszonylag egyszerűen, házi módszerekkel is megfelelő minőségben fel lehet szerelni.

A zárbetétre érdemes többet áldozni, mert az egyszeri nagyobb befektetés hamar megtérülhet. Hiába a masszív, vastag tölgyfa ajtó, keresztpántos zár, ha a betét könnyen törhető, vagy fúrható.

Minden biztonsági rendszer olyan erős, mint a leggyengébb részegysége. A hengerzárnak az ajtó síkjában kell feküdnie. Amennyiben ez nem oldható meg, úgy gondoskodni kell kívülről nem szerelhető hengerzár védőlemezzel. Természetesen bűnügyi szempontból legjobb a tömör vaslemezzel kombinált faajtó, de a díszesebb bejárati ajtók üvegezett részeinek megerősítésére is van mód.

Kaphatóak a kereskedelemben biztonsági, fóliázott üvegek, melyek szilárdsága, ütésállósága vetekszik a keményfa ajtókéval. Célszerű a keretet is megerősíteni, hogy az ajtó esetleges kiemelését ezzel is megakadályozzuk.

Az ajtópántok védelme legalább olyan fontos, mint a záráké. Az ajtólap ne lazán illeszkedjen a keretbe, mert ezáltal a réseket kihasználva feszítőeszközzel be lehet törni a megerősített nyílászárókat is.

A nyílászárók biztonságának felülvizsgálata

- A földszinti ablakon, ajtón van-e rács, redőny vagy fólia?
- A kétirányú ablakokat csapokkal rögzítették-e?
- Az ablakoknak, ajtóknak van-e segédzárjuk?
- A szellőzés céljából nyitva hagyott ablakok rögzíthetők-e?
- A pinceablakon van-e segédzár, rács?
- A függönyök teljesen takarják-e az ablakokat, ajtókat?
- Az ablakokba szerelt légkondicionáló berendezést belülről rögzítették-e?
- A növényeket levágta-e ablakszint alatt?
- A nyílászárók jól megvilágítottak-e?

Riasztók, távfelügyelet

A korszerű technikai berendezések a vagyonvédelem területén is jelen vannak a piacon. Szolgáltatás és árfekvésben is széles választék áll a rendelkezésünkre. Döntésünket anyagi lehetőségeink és az észszerűség befolyásolják.

Lehetőség szerint védjük objektumunkat riasztórendszerrel, melyet távfelügyelethez is be lehet köttetni. A távfelügyelet egy olyan 24 órás figyelőszolgálat, ahol speciális számítógépek és érzékelők, jeladók segítségével fogadják diszpécser a riasztórendszertől érkező üzeneteket. A riasztás történhet telefonvonalon, biztonsági rádión. A riasztási üzenetekre (betöréssjelzés, szabotázsjelzés, tűzjelzés, hibajelzés, nyitás-zárás érzékelés, stb.) a diszpécser szolgálat intézkedik. A riasztóval védett ingatlanokhoz (pánik) gombnyomásra vagy riasztás esetén a helyi kivonuló biztonsági szolgálat rövid - szerződésben vállalt - időn belül a helyszínre siet a károk megakadályozása, illetve elhárítása érdekében. Betörés esetén azonnal

értesítik a rendőrséget, a járőrök pedig biztosítják a helyszínt. A kivonulás idejét, eseményét a számítógépes eseménynaplóban regisztrálják.

Példaként megemlíthető néhány szolgáltatás, amelyekkel a legtöbb biztonságtechnikai szaküzletben találkozhatunk.

Felületvédelem

Lényege: élesített riasztórendszer figyeli az összes nyílászáró szerkezetet, falazatokat, födémeket és jelzi az át- és behatolási kísérletet.

Eszközei:

- ajtónyitás érzékelők: ajtók védelmére alkalmas, illetve helyiségbe belépők érzékelésére,
- üvegtörés jelzők: bármilyen mechanikai sérülés éri az üveget, hangjelzést ad,
- falbontás érzékelők: különféle rezgésekre reagál.

Térvédelem

Lényege: éles üzemben a védett tér (lakóingatlan, ház belső tere) környezetében mindennemű illetéktelen mozgást jelez.

Eszközei:

- infra-, ultrahang - és mikrohullámú érzékelők. Leggyakrabban használatos az ún. „passzív infra”, melynek működése a hőkisugárzás változáson alapul, így a mozgásérzékelésen felül tűzjelzőként is alkalmazható.

Mielőtt bármit is vásárolna - lehet az fizikai védelmi eszköz, vagy elektronikus riasztórendszer - lakásába vagy gépkocsijába, vegye figyelembe az alábbi ajánlásokat:

Lehetőség szerint,

- csak a MABISZ (Magyar Biztosítók Szövetsége) által bevizsgált vagyónvédelmi eszközöket vásároljon,
- „házalók” helyett keresse fel inkább a lakóhelyén található szaktoltokat, megbízható vállalkozókat, melyek az esetleges reklamáció után is rendelkezésre állnak,
- ha mégis „házhöz jövő” ügynöktől rendel meg a munkát, ellenőrizze megbízólevelét, igazolványát.

Tanácsadásért forduljon bizalommal a rendőrség bűnmegelőzési szerveihez, az áldozat és vagyónvédelmi irodákhoz.

Nyarálók, hétvégi házak, hobbikertek védelme

Rendszeresen ellenőrizze az épületen található nyílászárókat. Lakat helyett szereltesen biztonsági zárat. Értékesebb tárgyait (tévé, rádió, kerti gépek, stb.) távozásakor helyezze biztonságba, szállítsa lakására. Az ablakokat lássa el védőráccsal. Lehetőség szerint alkalmazzon elektronikai riasztórendszereket. Ha nem tartózkodik ott huzamosabb ideig, lehetőségéhez mérten alkalmanként ellenőrizze, illetve ellenőriztesse a területet, kertet, nyílászárók érintetlenségét. Tegye ezt meg a szomszédok telkével is, akik alkalmanként viszonzozzák ezt Önnek.

Önmagunk és egymás biztonságáért, valamint lakókörnyezetünk védelméért VII.

LAKÓÉPÜLETEK ÉS INGATLANOK BIZTONSÁGA

A következő információk (alapvető ismeretek és konkrét javaslatok) felsorolásával próbáljuk segíteni, hogy mindenki számára egyértelművé váljon, mennyire egyszerű, de fontos az otthonunk biztonságának javítása.

A - józanész által is diktált - tanácsok megfogadása, valamint a felsorolt védekezési módszerek és biztonsági-, védekezési alapelvek betartása segíthet mindenkét abban, hogy befolyásolhassuk a bűncselekmények előfordulásának gyakoriságát, illetve csökkenthessük a bűncselekményektől való félelmet.

A tanácsok célja az, hogy:

- megértsük az ingatlanok biztonságára vonatkozó kutatások szükségességét,
- csökkentjük a potenciális kockázatot,
- felfedezzük az épületek és ingatlanok erősségeit és gyengeségeit a biztonságra vonatkozóan,
- meghatározzuk a tennivalók fontossági sorrendjét,
- megbizonyosodjunk arról, hogy segíteni is képesek leszünk a lakóközösségnek.

Bűncselekményekben áldozattá válni a legtöbb ember számára szerencsére igen csekély esély van. Néhány területen a kockázat magasabb. Azonban a szomszédok ismerete, a környezetünkben ismertté vált bűncselekményekről való tájékozódás (a helyi rendőrségtől mindenki információt kaphat ezekről az adatokról) segítenek ebben.

Ne feledjük! Betörések gyakran az alkalomnak köszönhetők és a betörési lehetőségek csökkentésével jelentős változás érhető el.

Fontos, hogy a bűnmegelőzés terén minél előbb mindenki megtegye a saját maga számára szükséges intézkedéseket. Ez az a pont, ahol az Ön személyes biztonsága csatlakozik a közösség biztonságához.

A kiindulópont, hogy otthonunkat még biztonságosabbá tegyük, egy felmérés készítése.

A betörők kedvelik a könnyű bejutási lehetőségekkel rendelkező házakat. A legtöbb betörés általában nappal történik. E két információra mindig gondolnunk kell, amikor elvégezzük otthonunk biztonsági értékelését.

- A betörők nem szeretik a zárt ablakokat, mert az üveg betörésének zajával magukra vonják a figyelmet.
- Nem szeretik az ajtók biztonsági zárait, mert azt akkor sem tudják kinyitni, ha a lakásban tartózkodik valaki, így mindenképpen az ablakon át kell bejutniuk és távozniuk.
- A legtöbb betörést azokban a házakban követik el, ahol kevés lakó tartózkodik napközben otthon.

Az otthon védelme - általános biztonsági előírások

Kapuk és kerítések: A ház mögötti magas kerítés elijesztheti a betörőt. Ellenőrizzük, melyek azok a gyenge pontok, amelyeket egy betörő esetleg kihasználhat. A kerítés mentén ültetett tüskés sövény hasznos lehet, elijesztheti a betolakodókat. De bizonyosodjunk meg arról, hogy a ház főbejárata az utcáról jól látható maradjon, így a betörő nem tevékenykedhet észrevétlenül.

A riasztók: A riasztókat mindig jól látható helyre szereljük fel, hogy a betörő kétszer is meggondolja, mit tesz.

A garázs és a fészker: A garázs és a fészker ajtaját soha ne hagyjuk nyitva, különösen akkor ne, ha onnan egy belső ajtón át be lehet jutni a házba is. Zárjuk el a szerszámokat és a létrát, ne segítsünk a betörőnek tevékenységében ezek használatra való "felkínálásával".

Idegenek: Figyeljünk fel arra, ha ismeretlenek lődörögnek az utcán, ha gyanúsán viselkednek, értesítsük a rendőrséget.

Tartalékkulcsok: Soha ne hagyjuk a tartalékkulcsot rejtkehelyen, például a lábtörlő alatt, virágcserep alatt, vagy a lakás ajtaján lévő leveles szekrényben. A betörők is itt keresik azt először.

A bejárati ajtó fölött lévő tető: A betörő innen fellépve elérheti az első emeleti ablakot, ezért ezt is feltétlenül zárni kell.

A kisablakok: Nagyon fontos a legkisebb ablakok, mint például az alagsori ablakok, világító ablakok, illetve a fürdőszoba-, konyhaablakok mindenkori zárva tartása. Ne felejtsük, egy betörő befér a legkisebb résen, amely alig nagyobb, mint egy emberi fej.

Megerősített zárok: szereltesünk fel biztonsági zárat az ajtó belső tokjára illesztve. Egy ilyen biztonsági zár, csak saját kulcsával nyitható. Ha a betörő a zár kitörésével próbálkozna, az még belülről sem sikerülne neki. Ám ha a betörő az ablakon keresztül mégis bejutna a lakásba, az ajtón keresztül akkor sem tud semmit kivinni.

Csuklópántok: ellenőrizzük, hogy az ajtó elég erős és biztonságos csuklópánttal van-e ellátva, hosszú csavarokkal rögzített-e. Felszereltethetünk emellé még tolozáras zárat is. Ez a zár nem drága, de segít az ajtó erőszakos kiakasztásának megnehezítésében.

Automata biztonsági zár: automatikusan zár, amikor az ajtó becsukódik, belülről nem, kívülről csak kulccsal nyitható.

Leveles szekrények: soha ne helyezünk el leveles szekrényben tartalék-kulcsot. Ajánlott az ajtón lévő levélbedobó nyílás mögé az ajtó belső oldalára egy kis doboz felszereltetése, így megakadályozhatja azt, hogy a betörő kívülről próbáljon meg benyúlni a zárok meglazítása érdekében.

Biztonsági láncok: abban segítenek, hogy ismeretlen személyekkel beszélhessen az ajtó teljes kinyitása nélkül. Vásároljunk láncot, és MINDEN alkalommal használjuk, mielőtt az ajtót teljesen kinyitnánk.

Kilesőnyílás: lehetőséget biztosít arra, hogy azonosítsuk a becsöngető személyt, mielőtt az ajtót kinyitjuk. A nagylátószögű optikai kitekintők igen hasznosak lehetnek.

Új ajtók: újabban a biztonsági előírásoknak megfelelő ajtókat lehet megvásárolni. Beszerelés előtt érdeklődjünk azok alkalmazásáról.

Önmagunk és egymás biztonságáért, valamint lakókörnyezetünk védelméért VIII.

INGATLANOK ÉS KERTEK, TELKEK BIZTONSÁGA

Ablakok

Az ablakok hazánkban kulccsal általában nem zárhatóak, ennek ellenére a biztonsági szakemberek ilyen záruk pótlólagos beszerelését ajánlják mindenfajta ablakhoz. Ezek a záruk arra kényszerítik az illetéktelen behatolót, hogy törjék be az üveget, ezzel pedig azt kockáztatják, hogy a hang miatt felfigyelnek tevékenységükre. Gondoljuk végig, nem érdemes-e rétegelt üveggel ellátni ablakainkat, ezeket még nehezebb betörni, vagy éppen betörésvédő belső fóliát felragasztani ugyanebből a célból.

A felső (világító)ablakokat célszerű ráccsal ellátni, vagy azokra fém tolózárat felszerelni. Alacsonyan elhelyezkedő ablakokhoz olyan záruk célszerűek, amelyek csak kulccsal nyithatók. Ezek lehetnek olyanok, amelyek két ablakot zárnak egybe. Sokkal diszkrétebb, ha a zárat egy fakeretbe süllyeszti.

Létezik olyan zár is, amely csak egy bizonyos mértékig engedi az ablakot kinyitni.

Világítás

A jól beállított világítás is elijesztheti a betörőt. Hasznos a kültéri mozgásérzékelő, vagy infrafényű világítás használata. Kaphatóak olyan lámpák, amelyekben a szenzorok önműködően sötétedéskor, vagy mozgáskor felkapcsolják a világítást.

Léteznek olyan kapcsolók is, amelyek beállított időben automatikusan fel-, illetve lekapcsolják a világítást.

Riasztóberendezések és széfek

Amennyiben értékes vagyontárgyaink vannak, vagy otthonunkban sok készpénzt tartunk, érdemes elgondolkozni a riasztó felszereléséről, illetve a széf használatáról. A jó minőségű riasztó berendezések valószínűleg elijesztik a betörőt. A vezeték nélküli riasztórendszerek felszerelése nagyon egyszerű. Ezek szintén szenzoros érzékelővel rendelkeznek, és rádióhullámok segítségével biztosítják a védelmet. Felszerelésük pár órát vesz igénybe. A vezetékes riasztórendszerek felszerelése sem sokkal bonyolultabb.

Ha riasztót szereltetünk fel, akkor jelöljük ki egy személyt, akinél mindig van egy kulcs, ha nem tartózkodunk otthon. Így a riasztó esetleges meghibásodásakor azt ki tudja kapcsolni, és az eseményt jelentheti a rendőrségnek.

Mindig kérjük ki szakértő véleményét és szerezzon be referenciákat. A biztonsági rendszert alapvetően szakembernek kell felszerelnie.

Ha biztonságról van szó, mindenki gondolja végig azt is, milyen esélye van annak, hogy tűz üt ki a lakásában, és milyen menekülési lehetősége van. Szereltessünk fel füstérzékelőt, amely a szabványnak megfelel, és a költségeket már különösebben nem növeli.

A kertek biztonsága

Tények:

- A lopások túlnyomó részét azért követik el, mert erre lehetőség van.
- A betörők gyakran használják azokat a kerti szerszámokat, amelyeket a kertben találnak, és azok segítségével törnek be a házba.
- A kertben, a garázsban, a fészkerben tárolt szerszámok „értéke” jóval nagyobb, mint azt gondolnánk.
- Értékeink kockázatnak vannak kitéve.
- Ha valaki egyszer már bűncselekmény áldozatává vált, a további áldozattá válás esélyei is megnőnek.

Mit tehetünk?

A következőkben az alábbiak biztonságát célszerű áttekinteni:

- Fészerek és épületek,
- Vagyontárgyak a kertben,
- A veteményes, háztáji biztonsága.

Fészerek és épületek

- A szerszámokat tegyük el használat után, zárjuk be egy épületbe, ha erre módunk van.
- Bizonyosodjunk meg arról, hogy a fészker és a melléképületek zárva vannak, amikor azokat nem használjuk.
- Jó minőségű zárat használjunk az ajtókra.
- A melléképületekre jellemző, hogy az ajtók csuklópántjai nem elég erősek, így könnyen kiemelhető az ajtó, elég hozzá csak egy csavarhúzó. Használjunk biztonsági hevedereket, ez nagyon hosszú, és sem csavarhúzóval, sem csavarkulccsal nem lazítható meg.
- Egy erős rúd felerősítésével, amely a zárat biztosítja, vagy a hevedert köti össze a zárszerkezetet tartó vassal a legbiztonságosabb módja az ajtó védelmének.

Vagyontárgyak a kertben

- Jelöljük meg a kerti bútorainkat és felszereléseinket, a kert díszeit. Történhet véséssel, vagy nyomtatott módon, de feltétlen tüntessük fel a levelezési címet rajtuk.
- Fényképezzük le az értékes kerti díszeket, növényeket, ezzel is segítjük a nyomozást, az esetleges betörést követően.

A ház körüli területek

- Szereltesünk fel biztonsági világítást a kertben, ne becsüljük alá a világítást, hiszen a legjobb bűnmegelőzési eszköz a jó megvilágítás.
- Ne feledkezzünk meg a kerti bútorokról és díszekről. Ezek igen drágák, különösen akkor, ha bűnözők ellopják tőlünk.
- Vágjuk vissza a magasra nőtt fákat és cserjéket, mert így jobban figyelhetjük környezetét.

- A tövises növények látványa is elriaszt, természetesen ehhez fizikai akadályok is szükségesek. Mindezek csak kiegészítésként használhatók más bűnmegelőzési módszerek mellett. Egy kertészetben és kérhetünk tanácsot.

A veteményeskert, háztáji

Ezeket a legnehezebb megvédeni, az alábbi tanácsok alkalmazhatók:

- Állapodjunk meg szomszédjainkkal abban, hogy egymás kertjeit is felügyeljük.
- Ne hagyjunk drága felszerelést, eszközt, szerszámot szem előtt a kertben.

Önmagunk és egymás biztonságáért, valamint lakókörnyezetünk védelméért IX.

INGATLANOK ÉS SZOMSZÉDOK BIZTONSÁGA

A következő rész olyan praktikus tennivalók, tanácsok felsorolását tartalmazza, amelyek segítik az előző részekben olvasottak gyakorlatban történő megvalósítását.

Az otthon biztonsága

1. Gondolkodjunk úgy, mint egy betörő

Sétáljunk körbe a lakásban és próbáljuk meg behatárolni a lakás gyenge pontjait. Vegyük szemügyre a lakás ajtait, ablakait, főleg a ház hátsó traktusában. Készítsünk listát azokról a gyenge pontokról, amelyet a séta során felfedeztünk. Kiemelten kezeljük az ajtókat, ablakokat.

Ajtók

- Az ajtók tömör fából készültek?
- Minden külső ajtónak két zára van?
- Az összes külső ajtó csuklópánttal ellátott?
- Van-e biztonsági lánc, megerősített belső retesz? Mindig használjuk?
- Vannak az ajtókon üvegbetétek, s ha igen, akkor az ajtó alsó felében találhatóak?

Ablakok

- Van zár az ablakokon, könnyű a használatuk?
- Mindig használjuk a zárat?
- Megbizonyosodtunk arról, hogy a tolózárok nem leemelhetők a sínekről?
- Rálát szomszédunk az ajtókra és ablakainkra?
- Az ablakkeretek korhadtak, kiszáradt az üvegezés gittje, vagy van törött, illetve hiányzó ablaküveg?
- A garázs és a fészerajtó biztonságosan zárható?

Lakásunk gyenge pontjainak végiggondolása során a következő kérdésekre kell tudnunk választ adni:

- Hol tudna a lakásunk területére bejutni egy betolakodó?
- Hol tevékenykedhetne ingatlanunkon észrevétlenül egy betolakodó?
- Hol található a gyenge pontok - ajtó, ablak, belső garázs, stb.?
- Milyen vagyontárgyaink mozdíthatók meg könnyedén, és vihetők ki?
- Azonosíthatóak-e vagyontárgyaink?

A betörések 60%-ánál az épületek hátsó részén jutnak be a betörők, így az oldalsó és hátsó részek ajtajainak, ablakainak kell a legbiztonságosabbnak lenniük.

Az ajtók és az ablakok a belső védelmi vonalba tartoznak.

A magas kerítések és a magasra nőtt sövények biztonságot adnak a betolakodónak, takarásukban „nyugodtan dolgozhat”. Ezért ezeket a sövényeket rendszeresen meg kell

nyesnünk, hogy a terület lehetőleg áttekinthető legyen. A tövises cserjék, különösen ha a telek határa mentén, vagy az ablakok alatt nőnek, nagyon jó kerítésül, illetve védekezésül is szolgálnak.

2. Amikor nem vagyunk otthon

Soroljuk fel, miket kell tennünk, amikor elmegyünk hazulról, hogy ingatlanunk biztonságát megvédjük. Írjuk össze a lakás biztonságával kapcsolatos észrevételeinket és gondolkodjunk el rajta.

- Használjunk időzített kapcsolókat, amelyek rendszertelen időközben kapcsolnak be fényforrásokat a lakásban.
- A TV és a videó az ablakból lehetőleg ne legyen látható.
- Ha nem vagyunk otthon este, húzzuk be a függönyöket, eresszük le a redőnyöket.
- Ha több napra megyünk el otthonról, mondjuk le az újságrendelést.
- Ne hagyjunk üzeneteket, cetliket az ajtóban, bejárati kapuban.
- Kérjünk meg egy szomszédot, vagy barátot, hogy távollétünkben felügyeljen a lakásra, házra. Megbízható barátnak, vagy szomszédnak hagyjunk kulcsot is, hogy szükség esetén bejuthassanak a lakásba.
- Gyűjtessük össze a postánkat.
- Gondoskodjunk a függönyök szét- és összehúzásáról.
- Ha nem autónkkal utazunk el, akkor azt hagyjuk más, biztonságos helyen, lehetőleg felügyelet alatt.
- Ne tartsunk otthon készpénzt, ha nem tervezünk készpénzes bevásárlást hamarosan.
- A telefon üzenetrögzítőjére soha ne mondjuk rá azt, hogy „hosszabb ideig nem leszek itthon”, vagy „elutaztam”. Használjuk lehetőleg a „jelenleg nem vagyok elérhető” formát.

Vagyontárgyainkat lássuk el maradandó jelöléssel. A legegyszerűbb jel az irányítószám felírása. Ehhez jelölőtollak, vagy karcoló/véső szerszámok szükségesek. Jegyezzük fel a műszaki eszközeink típusát, sorozatszámát, gyártóját. Ékszerekről, ezüsttárgyakról készítsünk videó-felvételt, vagy fényképet. Jegyezzük fel vagyontárgyaink, ékszereink a különös ismertetőjeleit (törés, karcolódás, egyéb egyedi jellegzetesség). Szerezzünk be egy matricát, amit kitehetünk az ablakba, hogy otthonunkat riasztó védi, illetve vagyontárgyaink jelölve vannak.

A szomszéd biztonsága

Közösen célszerű végiggondolni az egy környéken, akár egy kertvárosi, vagy falusi településen élőknek, hogy mit kell tenniük a szomszédságukban élők, illetve egymás, kölcsönös biztonságával kapcsolatosan.

- Jó hatással lesz a szomszédokra, barátokra a biztonság megőrzésével kapcsolatos viselkedésükre,
- Csökkenti a lakóközösségben a bűncselekményektől való félelmet, sebezhetőséget.
- Segíti a jó kapcsolatok megerősödését a közösségen belül.
- Érdemes megvitatni a közösségen belül a biztonsági javaslatok megvalósíthatóságát. Erre az alkalomra tanácsos meghívni a helyi rendőrség bűnmegelőzési szakemberét.
- Potenciális biztonsági problémát jelentő, túlságosan magasra nőtt bokrokat, cserjéket közösen hozzák rendbe környezetükben. Gondolkodjunk el azon is, hogy az ablakok elé tövises bokrokat ültessünk kerítés gyanánt.

- Gondoskodjunk önerőből is az utca, a közvetlen lakókörnyezet területének jó megvilágításáról. Alkonykapcsolós, illetve mozgásérzékelős reflektorok használata előnyös lehet.

Ne feledje, hogy Önnek is mindent meg kell tennie önmaga, családja, illetve szomszédai biztonságának érdekében!

Önmagunk és egymás biztonságáért, valamint lakókörnyezetünk védelméért X.

Bűnmegelőzési ajánlások (nemcsak) az Ünnepekre

Bevásárlóközpontokban

A vásárlás közben soha ne helyezük pénztárcánkat és kézi táskánkat a bevásárlókosárba, figyeljünk oda mobiltelefonjainkra is, azt soha ne külső, látható helyen hordjuk!

Kevesen figyelnek rá, pedig a nyakban viselt értékek (Mp3 lejátszók, telefonok) szinte felkínálják magukat a tolvajoknak! Ezeket a ruha alatt célszerű viselni.

Az ajándék kiválasztásakor, felpróbálásakor is ügyeljünk értékeinkre, és a már megvásárolt ajándékokat se hagyjuk felügyelet nélkül!

A parkolás után, két vásárlás között is ellenőrizzük, hogy nem maradt-e a gépkocsi utasterében, látható helyen értékes vagyontárgy, műszaki cikk, korábban megvásárolt ajándék! *Ha a kesztyűtartót látványosan nyitva, üresen hagyjuk: ez üzenet a tolvajoknak, hogy a gépkocsi üres!* A parkolóban mielőtt magára hagynánk a gépkocsit, ne pakoljunk a csomagtartójába, mivel ezt a tolvajok kifigyelhetik. Érdeemes már elindulás előtt a csomagtartóba rakni azokat a dolgokat, amire a következő megállónknál nem lesz szükségünk.

A látható helyen hagyott ruházat, akkor is felhívja az elkövető figyelmét, ha abban nincs érték, mivel ezt nem tudhatja a tettes és az ablakbetöréssel történő ellopásához elegendő lehet pár másodperc.

Gépjárműfeltörések megelőzése

A jármű ajtaját, az ablakokat, és a napfénytetőt, zárjuk le, amikor kiszálltunk a kocsiból, vagy ha bármilyen rövid időre is távozzunk onnan. Az indító kulcsot mindig tartsuk magunknál, olyan biztonságos helyen, hogy az ne tudják joggalanul megszerezni.

Amennyiben lehet, parkoljunk kijelölt parkolóban, és olyan helyen, mely közel esik a célba vett üzlet bejáratához. Az esti órákban, sötétedés után pedig ott, ahol jó világítás van és a parkolóhely belátható és forgalmas.

A vásárlást követően, ha már bepakoltunk a kocsiba, ne menjünk vissza az üzletbe, mert ezt a potenciális tettes kifigyelheti és feltörheti járművünket. Elindulás előtt vizsgáljuk meg a járművünk zárszerkezetét, ablakokat és azok tömítését, sértetlenségét mert azok sérülése feltörésre vagy annak kísérletére utalhatnak.

Amennyiben észleltük, hogy feltörték kocsinkat, ne nyúljunk semmihez, a gépkocsi és annak környezetét a rendőrség fogja átkutatni. Ha a tettes a zárat is magával vitte, soron kívül cseréltessük ki a teljes zárgarnitúrát.

Tömegközlekedési eszközökön

Zsúfolt helyeken táskánkat tartsuk bezárva - jó, ha a cipzáron kívül csat is nehezíti a hozzáférést, - és kezünkkel, karunkkal öleljük át táskánkat! Semmiképpen ne tegyük könnyedén a hátunkra, oldalunkra!

Értékeinkre ne hívjuk fel a figyelmet azzal, hogy tömegközlekedési eszközön tárcánkból pénzt veszünk ki, vagy épp nagy értékű telefonunkat látványosan használjuk, mert amikor eltesszük, megmutatjuk azok pontos helyét az esetlegesen minket figyelő bűnözőknek!

Ha egy buszon, villamoson, bevásárlásnál szokatlan, oda nem illő esemény történik (pl. valakik heves szóváltásba bocsátkoznak, vagy elájul valaki) az esetlegesen szükséges segítség mellett tanácsos az értékekre még inkább figyelni! Nagyon sok tolvaj használja ki az emberek figyelmetlenségét, jó szándékát, segítőkészségét.

Ha felmerül a gyanú, hogy a villamoson, buszon, vásárlóhelyen zsebtolvajok tevékenykednek, jelezzük ezt a jármű vezetőjének, és kérdezzük meg, nem utazik-e rendőr a járművön, ha szükséges hívjuk a rendőrséget!

Elutazáskor fokozottan vigyázzunk, mert a pályaudvarokon és vonatokon jellemzőek a csomaglopások! Bőröndjeinket ne bízunk ismeretlenekre, használjuk inkább a csomagmegőrzőt! Le- és felszálláskor is ügyeljünk táskáinkra, ne bízunk idegen emberekre! Legyünk egészségesen bizalmatlanok a vonatokon is azokkal szemben, akik túlzott bizalmaskodással igyekeznek figyelmünket minden áron elterelni értékeinkről! Lopás esetén értesítsük a jegykezelőt és a rendőrséget!

A gépjárműfeltörések megelőzése érdekében az alábbiakra érdemes figyelmet fordítani:

- Gépjárművet lehetőség szerint őrzött parkolóba hagyjuk,
- Semmilyen értéktárgyat, okmányt ne hagyjunk a gépjárműben látható helyen,
- A gépjárműtől való távozás előtt győződjünk meg az ajtók, az ablakok zárt állapotáról, a riasztó bekapcsolásáról, a mechanikus biztonságtechnikai eszközök felhelyezéséről,
- Használjuk a csomagmegőrzőket, a vásárolt árut egyszerre, csak a vásárlás befejezését követően helyezzük el a gépjármű csomagtartójában.

Rablás sértettjévé válása esetén célszerű az alábbi magatartásformákat tanúsítani:

- Ne szálljunk szembe a támadóval, támadókkal, ha nem vagyunk biztosak fizikai erőfőlényünkben,
- Mindig személyes biztonságunkat helyezzük előtérbe az anyagi javakkal szemben,
- Próbáljunk minden részletet megfigyelni egy későbbi, használható személyleírás adásához,
- A feljelentés megtétele során, illetve az azt követően a rendőrségen kérni fogják eltulajdonított értékeinek listáját, sorszámát, egyedi azonosításra alkalmas jellemzőit, így azokat őrizzük meg,

- Minél előbb tiltsuk le ellopott bankkártyánkat, illetve mobiltelefonunkat az esetleges visszaélések elkerülése érdekében,
- A mennyiben lakáskulcsainkat iratainkkal együtt tulajdonították el, célszerű zárat is cseréltetni a lakásajtón az esetleges lakásbetörés elkerülése érdekében.